

Le Charme Discret de la Bourgeoisie

(1972, Luis Buñuel)

Diner lijkt simpel. Voor deze gevestigde burgers wordt het echter aan de lopende band al vóór aanvang onderbroken. Het begint met een kleine miscommunicatie bij vrienden, daarna is de eigenaar van een goed restaurant ter plekke opgebaard en zo wordt het gewenste vorkje prikken door steeds vreemdere omstandigheden onmogelijk gemaakt. Een opeenvolging van droogkomische ontmoetingen, met uiteenlopende figuren en op diverse locaties, als er maar een eettafel staat, maakt de jonge serveerster uiteindelijk tot verreweg het meest sympathieke personage. Heel wat passages zijn wonderlijk geconstrueerd: paranoïde wordt uit een raam geschoten op speelgoedhondjes, de bisschop wil tuinman worden en een koffie- & theehuis heeft helaas geen koffie en thee meer.

Le Charme Discret de la Bourgeoisie is ondanks duidelijk doorsijpelend maatschappelijk cynisme - hét handelsmerk van Buñuel - vooral humoristisch, zelfs absurdistisch en bij vlagen zoals de titel belooft charmant. Doodgewone zaken als cocaïnesmokkel, alcoholmisbruik, overspel in de bosjes en alledaags wapengebruik worden hooguit onderbroken door oeverloos gebabbel over politiek, economie, defensie en religie. Het betreft hier niet eens de extreem decadente mensen, waardoor voor menigeen met subtielere afgunst en algehele irritatie aan futiliteiten, identificatie veelal tot de mogelijkheden zal blijven behoren.

Deze winnaar van een Oscar voor beste 'buitenlandse' film stamt uit de Franse periode van de meester, er is hooguit een vleugje Spaans te horen. Surrealisme is echter volop aanwezig, in scènes die plots droom danwel nachtmerrie blijken te zijn. Logica wordt zodoende overboord gegooid, maar van de hak op de tak klikken alle vreemde situaties niettemin netjes in elkaar. Volstreekte onvoorspelbaarheid maakt de film bijzonder genietbaar, ook als de kijker zelf wellicht de voorkeur geeft aan hardere verkettering van de in volstreekte leegheid levende, sigaren rokende elite. Alle verwoede pogingen tot daadwerkelijk consumeren bieden echter stevast een grijzend gevoel van genoegdoening.

Een jaar later toonde *La Grande Bouffe* van Marco Ferreri het andere uiterste. Die bourgeoisie kan kennelijk nooit eens gewoon een ouderwets rustige, leuke avond hebben. Maar spelletjes spelen is wel degelijk dagelijkse kost.

genre:
comedy/drama

speelduur:
102 min.

cast:
Fernando Rey - Don Rafael
Paul Frankeur - M. Thevenot
Delphine Seyrig - Simone Thevenot
Bulle Ogier - Florence
Stéphane Audran - Alice
Jean-Pierre Cassel - Henri

script:
Luis Buñuel
Jean-Claude Carrière

cinematografie:
Edmond Richard

Menno Peeters, 29 juli 2009